

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΓΛ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΑΡΕΤΗ ΨΩΜΑ**

A1. Στο άρθρο καταγράφονται οι κίνδυνοι που εγκυμονεί το TikTok για τους νέους. Αναγνωρίζεται η ισχυρή του επίδραση και η τρομακτική του ικανότητα να προωθεί, μέσω ύβρεων, κοροϊδίας και τρομοκρατίας, ένα ακραία αρνητικό πρότυπο. Η άμεση προβολή ανθρώπων που αναδεικνύονται μέσω χυδαιοτήτων και εκφοβισμού, καθλώνει και προσελκύει τη νεολαία που συμμετέχει στη βιαιότητα τους: όσο πιο ακραίοι, τόσο πιο αποδεκτοί. Τελικά, οι νεαροί ακόλουθοι τέτοιων «influencers», μιμούνται τα ακραία, αλλά «δημοφιλή» τους πρότυπα, με την ανοχή ή περιορισμένη αντίδραση των social media. 80 λέξεις

- B1.**
- α) Σωστό
 - β) Σωστό
 - γ) Λάθος
 - δ) Λάθος
 - ε) Λάθος

B2. α) Χρήση αυθεντίας εντοπίζεται στα λόγια του ερευνητή Reza Shabahang, ο οποίος δήλωσε ότι το doomscrolling προκαλεί στους ανθρώπους «άγχος, αγωνία, απελπισία και τους κάνει να αμφισβητούν το νόημα της ζωής» και ότι οι αρνητικές ειδήσεις που προβάλλονται βιώνονται ως ένα είδος τραύματος, παρόλο που οι ίδιοι δεν το βίωσαν. («Η προβολή αρνητικών ειδήσεων ...το τραύμα»). Η χρήση της αυθεντίας, μεταφέροντας αυτούσια τα λόγια του ερευνητή, ενισχύει και τεκμηριώνει την άποψη που υποστηρίζει ο αρθρογράφος σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις του doomscrolling στην ψυχική υγεία των νέων χρηστών, που ισοδυναμούν συχνά με τα συμπτώματα μετατραυματικού στρες. Δεδομένης της ειδικότητάς του Reza Shabahang τα λόγια του αποκτούν μεγαλύτερη αξιοπιστία, εγκυρότητα και πειστικότητα, δίνοντας κατ' επέκταση κύρος και στα λεγόμενα του αρθρογράφου.

β) Άλλα στοιχεία επιστημονικού λόγου που μπορούν να εντοπιστούν στο κείμενο 2 είναι:

- Η χρήση **ορολογίας/ ειδικού λεξιλογίου**, όπως «Doomscrolling» ή «υποκατάστατο τραύματος», «υπαρξιακό άγχος», «μετατραυματικό στρες», προσδίδει ακρίβεια, εγκυρότητα, αποδεικτικότητα και επιστημονικό χαρακτήρα στο κείμενο, καθώς αναφέρονται οι ψυχολογικές επιπτώσεις ενός σύγχρονου τεχνολογικού φαινομένου του doomscrolling. Παράλληλα το ύφος γίνεται σοβαρό, τυπικό κι επίσημο.

- Εντοπίζεται επίσης **αποδεικτικότητα**, αφού χρησιμοποιούνται αρκετά είδη **τεκμηρίων**. Πχ. **πορίσματα ερευνών**: «πρόσφατη έρευνα από το Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας ...» ή **στατιστικά στοιχεία** («Κατά μέσο όρο, ένας μέσος Αμερικανός ξοδεύει περίπου 4,5 ώρες στο τηλέφωνό του κάθε μέρα») και **αλήθειες** («Η προβολή αρνητικών ειδήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει γίνει πηγή υποκατάστατου τραύματος, ...»). Με τα τεκμήρια ο αρθρογράφος απευθύνεται στη λογική του αναγνώστη και τεκμηριώνει τις απόψεις του σχετικά με τους κινδύνους του doomscrolling, ενισχύοντας έτσι την πειστικότητα και αντικειμενικότητα του κειμένου. Προσφέρουν ακόμη αξιοπιστία, εγκυρότητα και επιστημονική αρτιότητα, αφού προέρχονται από έγκυρους φορείς (Πανεπιστήμιο Flinders της Αυστραλίας).

Μπορούν ακόμη να αναφερθούν: ο **ερμηνευτικός χαρακτήρας** του κειμένου (με τη χρήση του ορισμού του doomscrolling, 3^η παράγραφος) ή **λογική χρήση του λόγου**, κλπ.

B3. Το ειρωνικό – επικριτικό ύφος που υιοθετεί ο αρθρογράφος σχολιάζοντας την επιρροή που έχουν τα χυδαία και τοξικά πρότυπα του TikTokLive στους νέους εντοπίζεται σε διάφορα σημεία:

- στη χρήση **αντίθεσης** στη φράση «ο θεατής μαγνητίζεται, όχι από το ταλέντο, αλλά από την ακραία και επιθετική συμπεριφορά». Με την **αντίθεση** ο συγγραφέας προσεγγίζει πολύπλευρα και πληρέστερα το θέμα της «γοητείας» που ασκούν στους νέους τα ακραία κι επιθετικά πρότυπα του TikTok, δίνοντας έμφαση στο δεύτερο μέρος της αντίθεσης, αφού προφανώς οι νέοι δεν «μαγνητίζονται» από το ταλέντο των ανθρώπων αυτών, αλλά από την τοξικότητά τους.
- στη χρήση των **εισαγωγικών**, όπως στις φράσεις «τηλεθέασης τρόμου», ή «πιασάρικο» περιεχόμενο. Με τη χρήση εισαγωγικών ο αρθρογράφος δίνει στην πρώτη περίπτωση μεγαλύτερη έμφαση και ειρωνικό τόνο στο αποτέλεσμα της δράσης όσων εκφράζονται επιθετικά και προσβλητικά μέσω του TikTok. Στη δεύτερη περίπτωση, μιλώντας για το «πιασάρικο» περιεχόμενο, χρησιμοποιεί μία έκφραση του καθημερινού προφορικού λόγου, μία έκφραση «αργκό» με ειρωνική διάθεση, για να δείξει ότι όσα μηνύματα εντυπωσιάζουν το κοινό δεν είναι και τα πιο υγιή.

[Μπορεί να αναφερθεί ακόμη η **μεταφορική χρήση του λόγου** με την **προσωποποίηση**: «ο αλγόριθμος, συχνά ανεξέλεγκτος και ανελέητος, δεν κάνει διακρίσεις: προωθεί ό,τι έχει απήχηση. Και το «πιασάρικο» περιεχόμενο δεν είναι πάντα και το πιο υγιές.» ; ή η χρήση **ξένων** ή **προφορικών εκφράσεων** όπως «μπούλινγκ», «περσόνα», «καρικατούρες»]

Με τη **χρήση ειρωνείας** ο συγγραφέας εκφράζει την αμφισβήτησή του, καυτηριάζει και καταγγέλλει τη χυδαία τακτική ορισμένων influencers να επιτίθενται και να χλευάζουν μέσω του TikTok, επιδιώκοντας να αφυπνίσει τον αναγνώστη. Μέσω της ειρωνείας επικρατεί προσωπικός τόνος και υποκειμενισμός, ενώ εξασφαλίζεται η αμεσότητα, η ζωντάνια και η παραστατικότητα. Τέλος, ειρωνευόμενος ο αρθρογράφος ακόμα και τις ανεπαρκείς προσπάθειες του TikTok να ελέγξει την κατάσταση επιδιώκει να διεγείρει συναισθηματικά τον αναγνώστη, οδηγώντας τον κι αυτόν στην αμφισβήτηση και κριτική της κατάστασης αυτής.

Γ1. Το κεντρικό θέμα του ποιήματος του Ρόναλντ Ράσελ «Τα παιδιά μαθαίνουν από τον τρόπο που ζουν», συμπυκνώνεται, κατά τη γνώμη μου, στον **τίτλο** του. Τα παιδιά ανάλογα με το περιβάλλον, τη στάση των μεγάλων απέναντί τους και τις συμπεριφορές που βιώνουν κατά την ανάπτυξή τους, «μαθαίνουν» και διαμορφώνουν και τη δική τους προσωπικότητα. Έτσι, το ποίημα μέσα από ένα **μοτίβο διαδοχικών υποθετικών λόγων** και την **επανάληψη** της φράσης: «αν ένα παιδί ζει μέσα...» δηλώνει όλα τα αρνητικά διδάγματα που μπορεί να πάρει ένα παιδί από τους γύρω του: της κατάκρισης, της διαμάχης, της ντροπής και της ενοχής. Απ' την άλλη πλευρά, μέσω **αντίθεσης**, δηλώνονται και όλα τα θετικά μηνύματα που μπορεί να λάβει, διαμορφώνοντας μια θετική και υγιή προσωπικότητα για τον εαυτό του και τους γύρω του: της υπομονής, της εκτίμησης, της δικαιοσύνης, της πίστης και της αυτοεκτίμησης. Κυρίως όμως, με την ορθή διαπαιδαγώγηση, την «παραδοχή και φιλία», ένα παιδί μαθαίνει να αναζητά και να «βρίσκει την αγάπη». Έτσι, τελικά, με την **αντίθεση** μεταξύ των αρνητικών και θετικών μαθημάτων, δίνεται μεγαλύτερη έμφαση σε όσα ορθά και υγιή διδάγματα μπορεί αυτό να αποκομίσει από τον τρόπο που ζει.

Στις σύγχρονες κοινωνίες είναι σημαντικό να προστατευτούν τα παιδιά από οτιδήποτε απειλεί την ασφάλεια και την ελεύθερη ανάπτυξή τους, οτιδήποτε κατευθύνει τη σκέψη και την ύπαρξή τους καταπατώντας τα δικαιώματά τους· τέλος από οτιδήποτε τα εκθέτει σε κίνδυνο, εμποδίζοντάς τα να φτιάξουν μία όμορφη και υγιή προσωπικότητα και ζωή.

Δ1. Τίτλος: **Η απειλή των social media!**

Πρόλογος: Πρόσφατα διαβάσαμε στην ιστοσελίδα μας κάποιες απόψεις για την «σκοτεινή πλευρά του TikTok» και το «doomscrolling». Παρόλο που ο λόγος που γίνεται τα τελευταία χρόνια για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι συνεχής και ως επί το πλείστον αρνητικός, δεν μπορούμε παρά να αναγνωρίσουμε ότι μερικές από τις κατηγορίες που ακούγονται είναι σωστές. Θα αναφερθούμε λοιπόν εδώ στους κινδύνους που εγκυμονούν τα μέσα αυτά για την ψυχική και σωματική υγεία των νέων και στους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσαν αυτοί να προστατευτούν.

Ζητούμενο 1^ο : Ποιους κινδύνους για την ψυχική και πνευματική υγεία των νέων εγκυμονούν οι σελίδες κοινωνικής δικτύωσης;

α) Κίνδυνοι για την ψυχική υγεία των νέων:

Πληροφορίες κειμένου:

- Το «doomscrolling» μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ψυχική υγεία.
- Η καταστροφολογία και η τρομολαγνεία που κυριαρχούν στα social media μπορούν να έχουν «τρομερές συνέπειες στην ψυχική μας υγεία και την ευεξία».
- Το doomscrolling προκαλεί στους ανθρώπους «άγχος, αγωνία, απελπισία και τους κάνει να αμφισβητούν το νόημα της ζωής».
- Η προβολή αρνητικών ειδήσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει γίνει πηγή υποκατάστατου τραύματος.

- Όσοι ήταν περισσότερο εκτεθειμένοι στο doomscrolling, είχαν υψηλότερο υπαρξιακό άγχος έως συμπτώματα μετατραυματικού στρες.

Δικά μου επιχειρήματα:

- πληροφοριακό άγχος
- η προώθηση συγκεκριμένων, εξιδανικευμένων προτύπων καλλιεργεί συμπλέγματα κατωτερότητας, ανασφάλειας
- συνεχής προσπάθεια να αναζητούν την προσοχή και την αποδοχή,
- υιοθέτηση ενός ψεύτικου προσώπειου, αλλοίωση προσωπικότητας
- εθισμός, εξάρτηση
- κατάθλιψη
- ναρκισσισμός

β) Κίνδυνοι για την πνευματική υγεία των νέων:

Πληροφορίες κειμένων:

- live μεταδόσεις από χρήστες που βρίζουν, χλευάζουν, απειλούν και γενικώς προωθούν ένα βίαιο και τοξικό πρότυπο, επηρεάζοντας αρνητικά τη νέα γενιά.
- Καρικατούρες προσωπικοτήτων, που στηρίζουν τη διαδικτυακή τους περσόνα πάνω στην ύβρη, το μπούλινγκ και την πρόκληση.
- Οι έφηβοι που ακολουθούν τέτοιους λογαριασμούς συχνά αισθάνονται πως έχουν προσωπική σχέση με τον εκάστοτε influencer, γεγονός που οδηγεί σε μίμηση συμπεριφορών και ενσωμάτωση παρόμοιων στάσεων στην καθημερινότητά τους.

Δικά μου επιχειρήματα:

- παραπληροφόρηση, διευκολύνεται η προβολή διαστρεβλωμένων, αναληθών, χαλκευμένων πληροφοριών
- αποπροσανατολισμός, χειραγώγηση
- επιβολή ιδεολογιών
- εξασθένηση πνευματικών ικανοτήτων: μνήμης, κρίσης, φαντασίας, κλπ

Ζητούμενο 2^ο : Πώς θα μπορούσαν να προφυλαχθούν οι νέοι από τους κινδύνους αυτούς;

Πληροφορίες κειμένων:

- ενίσχυση της ψηφιακής παιδείας
- καλλιέργεια της κριτικής σκέψης
- ευθύνη των γονιών, των εκπαιδευτικών και των ίδιων των χρηστών.

Δικά μου επιχειρήματα:

- Η οικογένεια να δίνει πρότυπα, ενημέρωση και να ασκεί διακριτικό έλεγχο ή να επιβάλλει όρια. Κυρίως να δίνει και άλλα ερεθίσματα και ενδιαφέροντα στους νέους.

- Η εκπαίδευση να καλλιεργεί την κρίση και την αμφισβήτηση και να ενημερώνει για τους κινδύνους του διαδικτύου.
- Η Πολιτεία να προστατεύει με νόμους και ποινές από κάθε μορφή διαδικτυακής παραβίασης των νόμων και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Το ίδιο το άτομο να αξιολογεί, να επεξεργάζεται τις πληροφορίες, τα πρότυπα, να μη δέχεται τίποτα παθητικά/ να προσέχει τη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων / να έχει αυτοέλεγχο, όρια/ να καταγγέλλει την παράνομη δράση.

Επίλογος: Προφανώς λοιπόν και δεδομένης της έκτασης που έχει πάρει η λανθασμένη, αναξιοπρεπής και επικίνδυνη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, επιβάλλεται όλοι μας να αντιδράσουμε και να απορρίψουμε κάθε τι που θα μπορούσε να απειλεί μέσω αυτών την πνευματική και ψυχική μας υγεία.

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος